

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9173,Czworo-Polakow-nominowanych-do-Nagrod-Pamieci-Narodu.html>
13.03.2026, 22:57

Czworo Polaków nominowanych do Nagród Pamięci Narodu

03.07.2014

Do prestiżowych europejskich Nagród Pamięci Narodu (Memory of Nations Awards) nominowano dwadzieścia osób, cztery z nich pochodzą z Polski. Nagrody zostaną wręczone piątce spośród nominowanych 17 listopada 2014 r. podczas uroczystej gali w Teatrze Narodowym w Pradze.

Polacy nominowani do Nagród Pamięci Narodu to działacz „S”, były więzień polityczny Władysław Frasyniuk, założyciel Solidarności Walczącej Kornel Morawiecki, zaangażowana w działania edukacyjne opozycji demokratycznej Krystyna Starczewska oraz duszpasterz środowisk niezależnych o. Ludwik Wiśniewski.

Do końca października można na stronie internetowej www.memoryofnationsawards.eu zamieścić słowa uznania dla każdego z nominowanych oraz podzielić się historią ich życia na portalach społecznościowych. To wsparcie internautów zostanie uwzględnione przez jury złożone z historyków, pisarzy i dokumentalistów podczas dokonywania wyboru pięciu laureatów Memory of Nations Awards. Tak więc nie będzie to klasyczne głosowanie przez Internet.

Dwudziestu nominowanych z Czech, Polski, Słowacji, Niemiec i Węgier łączy aktywny sprzeciw wobec władzy totalitarnej, która w Europie Środkowej upadła przed 25 laty. Nagrody zostaną wręczone podczas uroczystej gali 17 listopada w Teatrze Narodowym w Pradze, częścią wieczoru będzie również Koncert dla bohaterów.

Nagrody Pamięć Narodu są prestiżowym europejskim wyróżnieniem, które od 2010 roku corocznie przyznaje czeska organizacja Post Bellum osobom, które doświadczyły przełomowych momentów ubiegłego wieku. I – jak twierdzą pomysłodawcy – „które w swoim życiu pokazały, że honor, wolność i godność człowieka nie są wyłącznie pustymi słowami”. Powstanie tej nagrody związane jest z osobą nieżyjącego już prezydenta Czech Václava Havla, który powiedział: „Jeżeli chcemy wiedzieć, kim jesteśmy, musimy znać swoją przeszłość i starać się zrozumieć, na jakie wyzwania, prześladowania i pokusy zostali narażeni nasi przodkowie. By docenić Pamięć Narodu”. Tegoroczne nagrody Pamięci Narodu są przyznawane pod patronatem brata Václava Havla, filozofa i naukowca Ivana M. Havla.

Każdy zainteresowany internauta może docenić dowolną osobę spośród dwudziestu nominowanych. Są nimi oprócz Polaków, przedstawiciele opozycyjnych ruchów antykomunistycznych z Czech, Słowacji, Węgier i Niemiec. Nie brakuje wśród nich na przykład Julii Hruškovéj, która po przewrocie komunistycznym w Czechosłowacji została amerykańskim kurierem, za co skazano ją na 15 lat więzienia, węgierskiego księdza Károlego Olofssona, który nie porzucił swych kapłańskich obowiązków nawet po 10 latach spędzonych w sowieckim gułagu, księdza z NRD Rainera Eppelmanna, którego działalność przeszkadzała służbom Stasi do tego stopnia, że wykonano na niego dwa zamachy, lub słowackiego polityka Jaroslava Faboka, więzionego zarówno przez Niemców podczas wojny, jak też przez komunistów po przewrocie w 1948 roku.

Dwudziestu nominowanych wyłoniła grupa historyków i badaczy z Post Bellum oraz organizacji

partnerskich spośród wszystkich historii świadków, zapisanych w internetowej kolekcji Pamięci Narodu www.memoryofnations.eu założonej przez Post Bellum w 2001 roku. Pamięć Narodu zawiera obecnie trzy tysiące nagrań świadków przełomowych momentów ubiegłego wieku, z trzynastu krajów europejskich (weteranów wojennych, dysydentów, tych którzy przeżyli Holokaust oraz więźniów politycznych) i jest największą ogólnie dostępną kolekcją świadectw w Europie.

„Na nagrodę zasługują oczywiście wszyscy nominowani, ale biorąc pod uwagę czas i rozmiar wydarzenia, możemy przyznać jedynie pięć nagród. Dziękujemy w związku z tym za spontaniczne wsparcie i uznanie, które kandydaci otrzymują od społeczeństwa za pośrednictwem Internetu. Przecież głównym celem Nagród Pamięci Narodu jest inspirowanie współczesnego społeczeństwa odwagą i bohaterstwem świadków.” – mówi Mikuláš Kroupa, dyrektor Post Bellum.

O pięciu tegorocznych laureatach zdecyduje jury w składzie: Ivan M. Havel (naukowiec, brat zmarłego prezydenta Václava Havla, Czechy), Tomáš Halík (ksiądz i filozof, laureat Nagrody Templetona, Czechy), Mikuláš Kroupa (dokumentalista i założyciel Pamięci Narodu, Czechy), Zdeněk Hazdra (Dyrektor Instytutu Badań Reżimów Totalitarnych, Czechy), Michal Šmíd (Redaktor Naczelny kolekcji Pamięci Narodu, Czechy), Gyorgy Varga (tłumacz i dyplomata, Węgry), Ladislav Snopko (polityk i były Minister Kultury, Słowacja), Štefan Hríb (Redaktor Naczelny czasopisma Týždeň, Słowacja), Paweł Ukielski (historyk, Zastępca Dyrektora Muzeum Powstania Warszawskiego, Polska), Adrian von Arburg (historyk, Szwajcaria).

Laureaci w trakcie uroczystej gali odbiorą nagrodę z rąk osobistości uznawanych na całym świecie, takich jak filozof oraz laureat Nagrody Templetona – Tomáš Halík, czy też była słowacka premier Iveta Radičová. Organizatorzy rozmawiają również z niemieckim prezydentem Joachimem Gauckiem oraz byłym polskim prezydentem Lechem Wałęsą na temat ich ewentualnego udziału w gali 17 listopada.

Częścią uroczystej gali wieczornej będzie Koncert dla bohaterów. Na scenie pojawi się m.in. jeden z najbardziej znanych światowych muzyków czeskiego pochodzenia – Ivan Král, który ściśle współpracował ze światową rockową elitą (Patti Smith, Iggy Pop, David Bowie).

Informacja o Post Bellum

Od 2001 roku wyszukuje i nagrywa historie świadków przełomowych momentów ubiegłego wieku. Wraz z Czeskim Radiem i Instytutem Badań Reżimów Totalitarnych stworzyło największą ogólnie dostępną kolekcję świadectw w Europie www.pametnaroda.cz, którą tworzą prawie trzy tysiące wspomnień świadków wojny, reżimów totalitarnych lub holokaustu. Transmituje cykl radiowy Historie XX wieku na ČRo http://www.rozhlas.cz/plus/porady/_porad/3115 oraz przyznaje Nagrody Pamięci Narodu bohaterom, którzy mieli odwagę przeciwstawić się złu www.cenypametinaroda.cz. Warto również wspomnieć o realizowanym przez nas narodowym projekcie edukacyjnym dla szkół www.pribehynasichsousedu.cz oraz o największym publicznym konkursie filmów dokumentalnych w Republice Czeskiej www.pribeh20stoleti.cz.

Więcej informacji:

Filip Hrubý, +420 775 011 550, filip.hruby@postbellum.cz

www.memoryofnationsawards.eu

www.memoryofnations.eu

Partnerzy Nagród Pamięci Narodu

- Instytut Badania Reżimów Totalitarnych <http://www.ustrcr.cz/>
- Czeskie Radio www.rozhlas.cz
- Fundacja Brücke / Most <http://www.bruecke-most-stiftung.de/>
- Federalna Fundacja. Badań nad Dyktaturą SED www.stiftung-aufarbeitung.de
- Niemiecki Instytut Kultury Polskiej w Darmstadt www.deutsches-polen-institut.de/
- Europejska Sieć Pamięć i Solidarność <http://www.enrs.eu/en>
- Urząd Federalnego Pełnomocnika do spraw Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej www.bstu.bund.de
- Freedom Express www.freedomexpress.enrs.eu
- Archiwum Historyczne Węgierskich Służb Bezpieczeństwa Narodowego <http://www.abtl.hu/>
- Węgierska Akademia Nauk <http://mta.hu/english/>
- Instytut Pamięci Narodowej <http://ipn.gov.pl>
- Ośrodek Karta <http://www.karta.org.pl/>
- Polskie Towarzystwo Historii Mówionej <http://pthm.pl/>
- Post Bellum www.postbellum.sk
- Słowackie Radio <http://www.rtvsk.sk/radio/>
- Fundacja Terra Recognita <http://www.kibic.hu>
- Inicjatywa i Sieć Bałtycka <http://coldwarsites.net/network>
- Instytut Historii Rewolucji Węgierskiej 1956 r. www.rev.hu
- Instytut Pamięci Narodu www.upn.gov.sk/
- Muzeum Powstania Warszawskiego <http://www.1944.pl/>
- Pomnik Żydowski w Czernowicach
- Towarzystwo im. Roberta Havemanna <http://www.havemann-gesellschaft.de/>
- Fundacja Pomoc dla Życia <http://www.messiasizsido.hu/>
- Dzieci Budapesztu 1956

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

